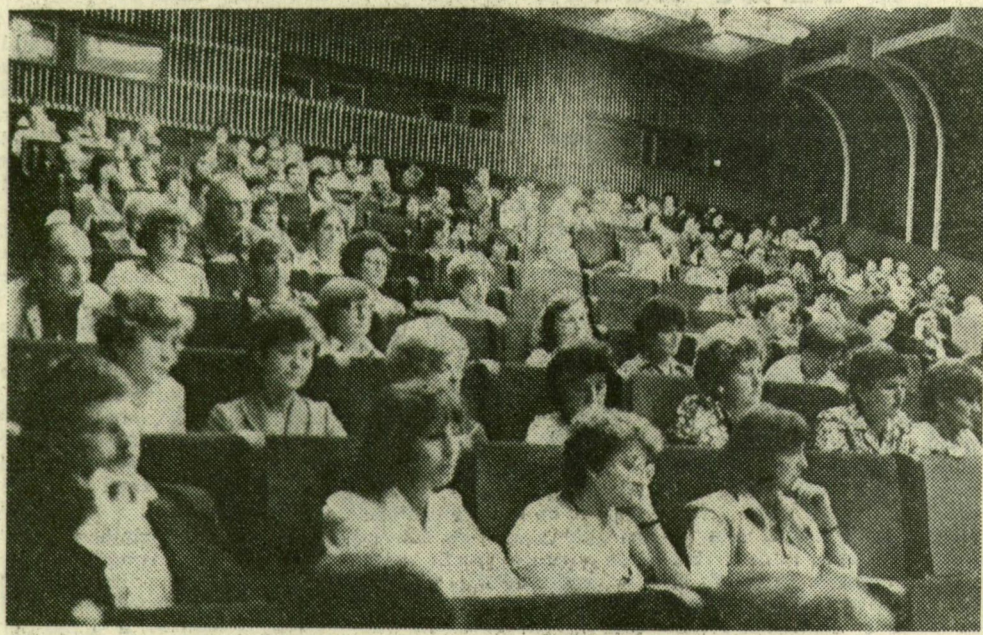

Megnyílt a pedagógiai nyári egyetem

Erkölc és ifjúság

Somogyi Károlyné felvétele

A résztvevők a megnyitó előadást hallgatják

Tizenkilencedik alkalommal nyitotta meg kurzusát a TIT Csongrád megyei szervezetének pedagógiai nyári egyeteme Szegeden, az MTA Biológiai Központjában. A magyar oktatásügy gyakorló szakemberei, irányítói és elméleti kutatói — mintegy 250-en — részvételükkel ismét bizonyítják a pedagógia, a közoktatás, a tudományos kutatás iránti érdeklődés magas színvonalát. A nyári egyetem tanfolyamai egyszerre a társadalomban felvetődő aktuális pedagógiai, pszichológiai, szociológiai kérdéseinek fórumai és a hallgatóság önképzésének lehetőségei. Azok a tanítók, tanítók, óvónők, oktatásügyi szakemberek jönnek el évről évre a szegedi programokra, akikben él a vágy, hogy munkájukat korszerűen, alkotó módon végezzék. A továbbképzés jelentős fóruma ez a nyolcnapos sorozat. Előadásai, vitái, színes programjai megtermékenyítik az oktató-nevelő munka tervezését, elősegítik a módszertani problémák tisztázását, magasabb színvonalra emelik a mindennapi oktató-nevelő tevékenységet. Bizonyítja az érdeklődés, hogy mind jobban szélesedik az újító, kutató, tudományos munkát végző alkotó pedagógusok tábora. A TIT szegedi pedagógiai nyári egyeteme léncsere annak az alkotó pedagógiai szemléletnek, mely jellemzője a társadalmi réteg jelentős részének.

Napjainkban a pedagógia, az iskolaügy ellentmondásai között fejlődik. Sok elmarasztaló vélemény is napvilágot látott, jónéhány egyedi esetből vontak le általános következtetéseket, s ez nem mindig vetett jó fényt a hazai közoktatásügyre. Am a nyári kurzusok közel két évtizede eleven cáfolatai ezeknek a megalapozatlan véleményeknek. Hisz a TIT e vállalkozását az ország pedagógusainak meg-megújuló érdeklődése élteti és az a felismerés, hogy évente mindig fontos, lényeges, aktuális témák kerülnek napirendre. Úgy is mondhatnánk, pedagógiai közéletünk forró pontjai az előadások, viták központi problémái.

Az idén ismét széles körű, sok ágú, vitára ingerlő probléma kerül a kurzus homlokterébe. **Erkölc és ifjúság** ellentmondásoktól sem mentes kapcsolatrendszerét vizsgálja meg a tizenöt előadás és a hozzájuk kapcsolódó vita. A fiatal generációk új erkölcsi normái mindig is összeütközésbe kerültek az elődök felfogásával. Különösen izgalmas ez a probléma szocialista társadalmunk változó korában, amikor a fiatalság erkölcsi olyan idősebb nemzedék etikájával szembesül, melynek tagjai még egy más társadalmi

rendszerben nevelkedtek, gyökeresen más körülmények között alakították ki erkölcsi normarendszerüket. Az utóbbi évtizedek társadalmi, gazdasági, politikai élete dinamikus változások ideje. Ezek a mozgások tetten érhetők az emberi kapcsolatokban, egyén és közösség, fiatalok és idősebbek egymáshoz való viszonyában is. Az élet jelenségei átrendeződtek, s ez meghatározóan befolyásolta a szocialista erkölcs normarendszerét, a cselekedetek etikai megítélését is. Egyetlen társadalom sem mondhat le arról, hogy felnövekvő ifjúságát úgy alakítsa, nevelje, hogy annak magatartása, cselekedetsora megfeleljen erkölcsi normarendszerének. Ebben a munkában jelentős szerepe van a szülői háznak és az iskolának egyaránt. Közös feladatuk a pozitív tendenciák erősítése, a negatív jelenségek visszaszorítása. Csak ez a tudatos és közös nevelőmunka csökkentheti a generációk közötti szakadékot.

Ezzel a gondolatokkal nyitotta meg a tizenkilencedik szegedi pedagógiai nyári egyetemet dr. Agoston György, a neveléstudományok doktora, a JATE tanácskezelő egyetemi tanára, a nyári egyetem igazgatója. Köszöntötte a hallgatókat, valamint a megyei pártbizottság képviselőiben megjelent dr. Sebe János osztályvezetőt és Berta Istvánt, a városi pártbizottság titkárát. A nyári egyetem

résztvevői először megtekintették az otthont adó városról készített filmet, majd elhangzott Barabás Jánosnak, az Állami Ifjúsági Bizottság titkárnak előadása **A társadalom és az ifjúság viszonyának új jellegzetességei a 80-as években** címmel. Az előadó szólt azokról a társadalmi változásokról, amelyek lényegesen befolyásolták a magyar fiatalság felkészültségét, magatartását, viszonyát a társadalomhoz, az idősebb nemzedékhez, a politikához. Ez az előadás mintegy fölrajzolta azt az általános képet, melynek részleteit a következő napokban fogják megvilágítani az előadók. Az erkölcsi nevelés olyan aktuális kérdéseiről hangzik el előadás a következő napokban, mint **Erkölc és ifjúság** — a nevelő erkölcsi; a szocialista hazafiság és internacionalizmus aktuális problémái; Az iskolai KISZ-szervezetek szerepe az erkölcsi nevelésben; A valóság és erkölcsi nevelés konfliktusai; Az erkölcsi irányultság formálásának pedagógiai folyamata, határendszere és sorolhatnánk.

A résztvevők az előadások és viták mellett megismerkednek a város nevezetességeivel, a biológiai központ munkájával, az ünnepi hetek már látható kulturális eseményeivel, zenés hajókiránduláson vesznek részt a Tiszán, ellátogatnak Kecelre és Pécsre. A tizenkilencedik szegedi nyári egyetem zárását július 20-án, kedden délután tartják.

Nemzetközi találkozó

A modern nevelési mozgalmak nemzetközi szervezete (FIMEM) szövetkezeti tagozatának július 25-ig tartó nemzetközi találkozója kedden nyitották meg Cegléden a Dózsa György középiskolás kollégiumban. A találkozón több mint negyven külföldi — francia, jugoszláv, olasz, svájci és svéd — pedagógus mellett mintegy harminc hazai tanár, tanító vesz részt.

Az iskolaszövetkezeti mozgalom alapelve a kollektív munka, melyben helye van az egyéni kezdeményezésnek, alkotókészségnek is. Magyarországon a fogyasztási szövetkezetek VII. kongresszusa adott — 1971-ben újabb lendületet az iskolaszövetkezeti mozgalomnak. Az ifjúsági szövetkezetek az iskolai büfével, a diáktejszövetkezetekkel korábban jól szolgálták ezt a célt. A fejlődést igazolja: 1972-ben tizenöt, 1981-ben már százhatvenegy iskolaszövetkezet működött, felerészlet általános iskolákban. (MTI)

Felújítás

Fagyálló hűtőfolyadék begyűjtését és regenerálását kezdték meg a Ferrokémia Ipari Szövetkezetben. Vállalatoktól, gyáraktól vásárolják meg az elhasznált hűtőfolyadékot, melyet szolgálati szabaddalmi eljárás alapján újítanak föl. Mechanikai és kémiai tisztítás után pótolják a fagyálló folyadék elhasznált részét, mint például a korrozívó adalékok. A KERMI vizsgálatai szerint a regenerált fagyálló hűtőfolyadék az eredetivel azonos minőségű, sőt korrozívóvédelme a forgalomban levőnél magasabb értékűnek bizonyult.

A Ferrokémia vállalkozásához ma már naponta 5—10 ezer tonna elhasznált hűtőfolyadék érkezik a többi között a Volán- és az AFIT-vállalatoktól a szövetkezetbe.

Ezzel a tevékenységgel a Ferrokémia Ipari Szövetkezet évente mintegy 50 millió forintot takaríthat meg a népgazdaságban, amennyiben a vállalatok élnek a begyűjtés és a regenerált fagyálló hűtőfolyadék megvásárlásának lehetőségével. Ily módon az évente forgalomba kerülő, mintegy négyezer tonna hűtőfolyadéknak közel 50 százalékát lehet újrahasznosítani, ami egyben jelentős importmegtakarítást is jelent. (MTI)

Cél: a dolgozók biztonsága

Az Országos Munkavédelmi Bizottság ülése

A dolgozók egészségének, testi épségének védelme akkor lehet valóban eredményes, ha annak feltételeit már a beruházások tervezésénél és üzembe helyezésénél szakaszában megteremtik — hangsúlyozta keddi ülésén az Országos Munkavédelmi Bizottság. A Minisztertanács rendeletben írta elő, hogy a beruházások egész folyamatában gondoskodni kell a munkavédelem feltételeinek megteremtéséről, s az OMB most ennek kezdeti tapasztalatait vizsgálta. Ezzel kapcsolatban külön is megvitatta az Iparterv és a Kogépterv, valamint a Dunai Vasmű és a Pápiripari Vállalat szolnoki gyárának beszámolóját arról, hogy műszaki a tervezés, illetve az üzembe helyezés során hogyan teremtették meg a biztonságos munka garanciáit.

Az OMB megállapította, hogy a kormányrendeletben foglaltak érvényesítése megkezdődött, de az eredmények egyelőre eltérő képet mutatnak. Előrelépés elsősorban a nagyobb, főként technológiai tervező vállalatoknál, valamint az ipari nagyüzemekben és az állami mezőgazdaságban érzelhető. A műszaki tervezők és a gazdasági vezetők önállósága, felelőssége megnőtt, munkavédelmi ismeretek azonban még nem mindenütt kielégítőek. Fokozottan számon kell kérniük a hazai gyártó vállalatoktól és az importőröktől is a munkavédelmi szempontból kifogástalan termékeket. Növelni kell a műszaki tervezés színvonalát, s munkavédelmi szempontból is nagyobb szakszerűséggel kell eljárni, a különböző létesítmények, gépek, berendezések üzembe helyezéséről. A vállalatok jelentős részénél már tapasztalható fejlődés a munkavédelmi szempontból is kifogástalan üzembe helyezési eljárásoknál. Az OMB elismeréssel szólt a Dunai Vasmű gyakorlatáról, amit más vállalatoknak is figyelmébe ajánl.

A bizottság felkérte a felügyeleti szerveket, a hatóságokat és munkavédelmi felügyelőseket, hogy fokozottan ellenőrizzék és következetesen kérjék számon a szabályok végrehajtását.

Az OMB megtárgyalta az üzemi balesetek statisztikai bejelentéséről és nyilvántartásáról, kivizsgálásáról és a társadalombiztosítási megterítési rendszer tapasztalatairól, valamint a további tennivalókról szóló jelentést. Megállapította, hogy az új rendelkezések helyesnek bizonyultak, ugyanakkor a statisztikai rendelkezéshez kapcsolódó dokumentumok pontosítása és kiegészítése szükséges úgy, hogy azokat 1983. január 1-től alkalmazhassák.

Az Országos Munkavédelmi Bizottság az egyszerűbb gazdálkodási formákkal kapcsolatos munkavédelmi kérdésekről irányelvet fogadott el, amelyet a szakszervezeti értesítőben és a miniszteri rendeletben hivatalos lapjaiban tesznek közzé. (MTI)

Gazdálkodás, önállóság, segítség

A pincegazdaság pártvezetőségének munkájáról

A trösztök megszűnése jó néhány szegedi vállalat számára hozta meg az önállóságot. Köztük a pincegazdaságnak is. De mit is jelent önállónak lenni? Mindenekelőtt azt, hogy felnőtt módjára kell helytállni az életben, hogy nemigen lehet másra hagyatkozni, a felelősséget másra hárítani. Céltudatosan, átgondoltan kell dolgozni, építeni a jelent és a jövőt. A legtöbb vállalatnál örömmel fogadták az önállóságból adódó lehetőségekből és kényszerekből szőtt új terheket. Örömmel fogadták a pincegazdaságnál is, amely pedig sok szempontból egyáltalán nincs könnyű helyzetben: viszonylag feltett, jól ellátott piacokon kell helytállniuk, szert tenniük a jelent és a jövőt biztosító bevételekre, napszámra. Ilyen körülmények között nyilván az átlagosnál nagyobb felelősség hárul a pártvezetésre is, amelyek egyik elsőrendű feladata a gazdálkodás segítése, az elképzelések valóra váltásának támogatása, ellenőrzése.

Nemes Józsefné, a pártvezetés titkára teszi elemi idej munkaprogramjukat. A januárban keltezett dokumentum gazdaságpolitikai feladatokat tagláló fejezetnél első bekezdése azonnal szemet szúr. Így hangzik: „Az 1982. évi vállalati terv 20 millió forint eredmény elérését tűzte ki célul. Ez elmarad a VI. ötéves terv ez evre előirányzott eredményétől, nem biztosítja a vállalati műszaki-fejlesztési és jövedelempolitikai célok megvalósítását. Legfontosabb feladat tehát az 1982. évi eredményterv számottevő túlteljesítése, azaz min. 30 millió forint eredmény realizálása. Ez a termelési és értékesítési tervek túlteljesítésével és szigorú költséggazdálkodással biztosítható.”

Ma gazdasági helyzetünk ismeretében az ember óhatatlanul nagyralátónak tartaná ilyen feladatok megvalósítását. Annál is inkább, mert a pincegazdaság is gondokkal küszködik. A szőlőtermés évek óta nem a legjobb, így kisebb mennyiség értékesíthető, mint amennyire piac lenne. Az üdítő italokat pedig egyre nehezebb eladni: túlkínálat jellemzi a piacot, amelyen meg kell küzdeni a vevőért. Nemes Józsefné azonban optimista, s derűlátású a tények is igazolják. Az első félre tervezett 7,3 millió forintos vállalati eredményével szemben mintegy 18 millió forint nyereséget mutathat ki a pincegazdaság. Az eredmény főként az év elején elhatározott költségcsökkentések maradványaként a palackozásból a palackozott borok exportja túlteljesítésének, s a folvékony gyümölcslevek iránti nagyobb keresletnek köszönhető.

A sikerekhez jelentős mértékben hozzájárult munkájával a pincegazdaság pártvezetése is. A szegedi pártvezetéshez három — a szőlői palackozóban, a Márka üzemben és a központi dolgozó — alapszervezet tartozik. A pártvezetés a vállalati tervek ismeretében készítette el év elején munkaprogramját, s ennek alapján dolgozták ki terveiket az alapszervezetek is. A szervezeti fölépítés és az átgondolt a fő feladatokra koncentráció munkaprogram lehetővé teszi, hogy a pártvezetés rendszeresen ellenőrizze, koordinálja, egyeztetze a munkahelyi vezetők beszámoltatásával, a gondok és feladatok rendszeres megbeszélésében. A pártvezetés széles körű információáram-

lást biztosít, ily módon is segítve a gazdasági vezetők munkáját.

Annó, hogy a pincegazdaság a jövőben is sikerrel álljon meg a saját lábán, számos fontos feladattal kell megbírkóznunk. Szükséges javítani a nyersanyagbázisukat, korszerűsíteniük feldolgozó vonalaikat, az üdítő italok esetében pedig a piaci biztonság javítására, piaci részesedésük esetleges növekedésére kell törekedniük. Mindegyik cél elérése komoly erőfeszítéseket kíván. Az első lépéseket azonban máris megtették, s az eredmények is biztatóak.

Azú, kezdtek például az önállóságot, hogy megvásárolták a balotaszállási (Bács-Kiskun megye) célgazdaságot, amely 55 százalékban korábban a helyi termelőszövetkezet tulajdona volt. Így az ott természetesen alapanyag egésze a pincegazdaságé lesz a jövőben. Hogy miért volt erre szükség? A szövetkezetnek például nem volt pénze talajerő-utánpótlásra. Ezt a pincegazdaság elvégezte. A célgazdaságban különben új fajtaikkal kísérleteznek, néhány termőre is fordult. S a gazdaságnak helyben van pincészet, ahol azonnal föl is dolgozhatják a megtermelt szőlőt.

Jelentős beruházásokba is beleagytak. Egyre keresetesebb a piacokon a vörös bor, am a szükséges mennyiség jó minőségben való előállításához hiányzott a megfelelő technológia. Márpedig a vörös bor jó exportcikk is lehet. Ezért az Interinvest KPBT közreműködésével — hitelből — 75 millió forintos beruházást indított útiára a pincegazdaság. Korszerű berendezéseket szereznek be, amelyekkel a csongrádi pincészetben a feldolgozást, a szőlői palackozásban pedig a fizikai eljáráson alapuló borstabilizálást fejlesztik, illetve oldják meg. Az 1983 októberében befejeződő beruházás a nagyobb mennyiség és a jobb minőség révén nemcsak az export növeléséhez biztosít lehetőséget, hanem a hazai ellátást is számottevően javítja.

Sok gonddal jár az üdítőitalok értékesítése. Tovább terjeszkedni, a forgalmat az előállított mennyiség növelésével emelni aligha lehet. Más módon kell tehát kutatni a piaci réseket: a választék bővítésével. Mert hiába van nagy mennyiségű és sokféle üdítő ital forgalomban, ha a választék nem alkalmazkodik mindenben a keresletre. A pincegazdaság is új termékekkel próbálkozik, a vártnál is nagyobb sikerrel. Paradicsomitaluk, zénsavmentes gyümölcslevek egyre keresettebbek. Az új termékek révén pedig növelhetik piaci részesedésüket, eladásukat. (Az első fél évben 440 hektoliter gyümölcsleves értékesítését tervezik, ezzel szemben mintegy 600 hektolitert sikerült eladniuk.) Az új termékek bevezetése természetesen közelebb visz a piacokhoz, a vállalatokhoz. Minden lépésnél alaposan meg kell fontolnunk, hiszen egy új gyártmány kialakítása, piacra dobása nem olcsó mulatság. Ha nem lesz kereset cikk, alaposan ráfizethet a pincegazdaság.

Vállalják a kockázatot. S ha meg akarnak élni, mást nem is igen tehetnek. Eddigi eredményeik azonban biztatóak. Mindebben jelentős szerepe volt a pártvezetésnek is, amely sokoldalúan segíti a gazdasági munkát, a rugalmasabb vállalati magatartást, az információk gyors továbbítását, a munka összehangolását. Sz. I.